

Jogesetek elemzése
Alkotmányjog – Különleges jogrend
101. A válsághelyzet esete

Az eset: tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet:

„A /határvédelmi/ törvényjavaslatokkal a kormányzat nem csak megsérti az alkotmányos elveket, hanem újabb határokat áthágva eljuthat az alkotmányos korlátok kiiktatásához. ... A kormány törvényjavaslata bevezeti a „tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet” fogalmát, ami – a menedékkérők számához kötött esetek mellett – fennáll „bármely olyan migrációs helyzettel összefüggő körülmény kialakulása [esetén], amely valamely település közbiztonságát közvetlenül veszélyezteti.” Eötvös Károly Intézet: „A különleges jogrend a diktatúra melegágya”

Mi az az alkotmány?

Mik az alkotmányos elvek és az alkotmányos korlátok?

Mire utalhat a cikk címe?

Az Alaptörvény szabályozza Magyarország jogrendjét, felsorolja az alapvető jogokat és rendezi az állam szervezetét. A jogszabályi hierarchia csúcsán áll, azaz törvény, rendelet, egyéb jogszabály nem lehet vele ellentétes. Ellentét esetén az Alkotmánybíróság jár el: megsemmisíti az alkotmányellenes szabályt.

Mióta van Magyarországnak alkotmánya?

Mi a neve annak az állapotnak, amikor nincsen alkotmány?

Lehet-e az Alaptörvényt felfüggeszteni?

Adódhat olyan helyzet, ahol az alkotmányos keretek alkalmatlanok a veszély elhárítására. Az ilyen helyzetekre külön szabályokat tartalmaz az Alaptörvény:

Melyikre példa?

a) rendkívüli állapot	1) háborús veszély
b) szükségállapot	2) nemzetközi konfliktus esetére
c) megelőző védelmi helyzet	3) természeti vagy ipari katasztrófa
d) váratlan külső támadás esete	4) lázongás vagy polgárháború
e) veszélyhelyzet	5) természeténél fogva nem kell kihirdetni

Vajon miért nem került bele a felsorolásba a válsághelyzet?

A válsághelyzetre szóló részletszabály-javaslatok közül:

93. § (1) A Kormány felhatalmazást kap arra, hogy rendeletben (...)

j) kihirdesse a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetet, illetve állapítsa meg a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzet elrendelésével, fennállásával, megszüntetésével összefüggő szabályokat. (2007. évi LXXX. törvény a menedékjogról)

35/B. § A rendőrség a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetben, a járványügyi intézkedések biztosítása céljából

c) magánlakásba – külön írásos utasítás birtokában – ellenőrzés, a helyszín megfigyelése és biztosítása céljából beléphet, és ott tartózkodhat,

d) területet, épületet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen vagy onnan távozzék, illetve az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti. (1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről)

Sérülne-e alapjog?

Van-e alkotmányos felhatalmazás az alapjog-sértésre?

Milyen részletszabályok hatályosultak valójában? (ideiglenes igénybevétel kárpótlással, eljárási mentességek, katonai közreműködés az idegenrendészetben)